

INTRODUCCIÓ

BELÉN PASCUAL BARRIO
JOSEP LLUÍS OLIVER TORELLÓ

*Grup d'Investigació i Formació
Educativa i Social (GIFES)
de la Universitat de les Illes Balears*

L'Anuari de la Joventut d'enguany tracta el fet que major repercussió ha tengut sobre les nostres vides des del 2020, la covid-19. Entre altres impactes, la limitació de les relacions interpersonals ha estat una de les pitjors conseqüències sobre les persones joves. Aquesta limitació és un dels motius que guia la col·lecció fotogràfica de Mònica González, Lloa a l'expressió humana, guanyadora del certamen de fotografia del Programa Cultural Art Jove 2021, i a la qual pertany la fotografia que és imatge de portada. Segurament aquesta imatge no us ha deixat indiferents quan l'heu vista per primera vegada. Això és el que ens va passar a l'equip de l'Anuari en el procés de selecció; el debat sobre la idoneïtat d'una imatge o una altra ens duia a reflexions compartides; totes elles constructives. Inevitablement, la

imatge impacta sobre el públic i ens aproxima a les vivències dels joves en aquests darrers temps (podeu veure totes les fotografies a l'apartat monogràfic).

Aquesta vivència centra també el pròleg de Pablo Simón, que ens parla d'una generació entre dues crisis, i ens recorda que l'augment del nivell d'estrès psicosocial entre els joves no només és efecte de l'aïllament sinó també de la incertesa vital. La reflexió de l'autor al voltant de les baixes expectatives de futur i la vulnerabilitat, entre altres qüestions, representa una mena de fil conductor del conjunt d'articles monogràfics, que tracten sobre la pobresa, la precarització de l'ocupació, les repercussions sobre la participació o la salut mental.

El primer article de l'Anuari és un estudi sobre l'emancipació a les

Illes Balears que presenta una anàlisi contextual sobre l'accessibilitat del mercat de l'habitatge a les Balears, l'ocupació juvenil, l'emancipació residencial i altres dimensions relacionades. Posteriorment, al monogràfic hi trobam temàtiques que articulen una reflexió col·lectiva, posant el focus en els efectes de la pandèmia sobre àmbits diversos, tant des de la perspectiva de l'anàlisi de la realitat com des del punt de vista de les accions socioeducatives que es duen a terme dins i fora de l'àmbit escolar i acadèmic.

Des de la perspectiva de l'anàlisi dels impactes de la pandèmia sobre diferents àmbits de la vida dels joves, comptam amb (a) un estudi sobre les conseqüències de la crisi de la covid-19 amb relació a la situació laboral i les perspectives de futur dels joves; (b) un diagnòstic sobre la pobresa juvenil a les Illes Balears i la renda social garantida com a mecanisme de protecció social fonamental; (c) un estudi sobre les conseqüències de la precarietat amb relació a la participació dels joves, les dificultats per participar i involucrar-se en la vida pública; (d) un treball sobre les repercussions de la covid-19 sobre els processos d'emancipació del jovent extutelat; (e) una reflexió sobre les vivències dels estudiants universitaris i de secundària, i els efectes de l'adaptació de les classes i les avaluacions; (f) un estudi sobre la incidència de la pandèmia a la campanya d'activitats d'oci educatiu d'estiu (escoles d'estiu, acampades, colònies i campus esportius); (g) un diagnòstic sobre l'evolució de la salut mental de la in-

fància i adolescència, i l'activitat assistencial en els dispositius de salut mental en temps de pandèmia.

I amb relació a les accions existents i propostes que recollim en aquesta edició de l'Anuari, comptam amb (a) una anàlisi sobre la participació dels estudiants de secundària en les associacions d'estudiants, en els consells escolars i en els programes basats en les pràctiques restauratives, l'educació emocional i altres; (b) un treball sobre la importància de l'orientació acadèmica i professional com a estratègia preventiva de l'abandonament educatiu prematur i universitari; (c) una reflexió sobre la rellevància de la promoció de la salut mental i els seus àmbits prioritaris, els contextos relacionals, familiars, escolars i comunitaris; (d) una experiència vinculada al teatre que posa en valor al grup, espai on els joves poden ser ells mateixos, tenir contacte directe i manifestar emocions.

Com cada any, també comptam amb un apartat dedicat a altres iniciatives, estudis i debats actuals, que enguany inclou quatre propostes sobre (1) el Fòrum Menorca Illa Jove, un espai de joves i per a joves que pretén promoure la seva participació; (2) un estudi sobre les necessitats, actituds, pràctiques i aspiracions afectives i sexuals dels adolescents i joves del municipi de Calvià; (3) un estudi comparatiu sobre l'ocupació del temps lliure dels adolescents del municipi de Capdepera (1990-2021); i (4) una proposta d'iniciatives i recursos per aprendre a filosofar, entenent la filosofia fora de les aules com a saber útil i pràctic per a la vida quotidiana.

L'Anuari de la joventut de les Illes Balears és una iniciativa de la Conselleria d'Afers Socials i Esports a través de l'Institut Balear de la Joventut (IBJOVE), el Departament de Promoció Econòmica i Desenvolupament Local del Consell de Mallorca, a través de la Direcció Insular de Participació i Joventut, la Fundació Guillem Cifre de Colonya de la Caixa d'Estalvis de Pollença, «Colonya», i el Grup d'Investigació i Formació Educativa i Social (GIFES), de la Universitat de les Illes Balears. En nom de totes les institucions responsables d'aquesta publicació, volem agrair la participació als autors

i les autores, totes elles persones vinculades al món juvenil, professionals, responsables i participants de distintes entitats de la societat civil i de les institucions públiques. La diversitat de contribucions dona sentit a la reflexió compartida entre l'administració pública i la societat civil, i entre el món professional i acadèmic. Aquest és un dels principals actius d'un projecte col·lectiu com és l'Anuari. Un dels reptes de futur és anar sumant la implicació de persones joves i entitats juvenils al projecte, i visibilitzar experiències, propostes i projectes basats en la seva participació activa.

